

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 113/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 4549/1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tp 25/2019 a jeho uznesením z 28. novembra 2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 43/2019 a jeho uznesením z 10. decembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 4549/1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tp 25/2019 a jeho uznesením z 28. novembra 2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 43/2019 a jeho uznesením z 10. decembra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ďalšie trestné činy, v rámci ktorého bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 3 Tp 25/2019 z 28. novembra 2019 s odkazom na § 71 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), kde súčasne Špecializovaný trestný súd podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neuložil sťažovateľovi dohľad probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal sťažovateľom ponúknutú peňažnú záruku. O sťažnostiach podaných proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu prokurátorom, ako aj sťažovateľom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tost 43/2019 z 10. decembra 2019, ktorým podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku prvostupňové rozhodnutie Špecializovaného trestného súdu zrušil a vzal

sťažovateľa do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomnú sľub sťažovateľa, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neuložil sťažovateľovi dohľad probačného a mediáčného úradníka a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal sťažovateľom ponúknutú peňažnú záruku.

3. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentuje, že sa nestotožňuje so záverom odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu o danosti základného materiálneho predpokladu väzby, ktorým je existencia dôvodného trestného stíhania. Je toho názoru, že najvyšší súd žiadnym spôsobom vo vzťahu k jeho osobe, s výnimkou jednej výpovede spoluobvineného (spolupracujúceho „kajúcnika“), neuviedol ďalšie konkrétne dôkazy, ktoré by predstavovali relevantný podklad pre dôvodnosť jeho trestného stíhania. V tomto kontexte sťažovateľ spochybňuje hodnovernosť výpovede označeného spoluobvineného, namietajúc, že je táto výpoveď neoveriteľná, keďže nie je podložená žiadnymi ďalšími dôkazmi.

4. V ďalšom bode ústavnej sťažnosti sťažovateľ polemizuje so závermi rozhodnutia najvyššieho súdu, v rámci ktorých tento konštatoval danosť materiálnych podmienok útekovej väzby. Sťažovateľ je toho názoru, že samotná výška hroziaceho trestu nie je dôvodom spôsobilým uvedené predpoklady naplniť. Rovnako spochybňuje záver najvyššieho súdu týkajúci sa existencie dôvodov kolúznej väzby, popierajúc súdom prezentované skutkové závery o jeho kolúznych aktivitách namierených voči osobe spomenutého spolupracujúceho obvineného. V tomto smere dôvodí, že žiadne hrozby ani zastrasovanie vo vzťahu k iným osobám nikdy neuskutočnil, pričom namieta, že uvedené skutkové závery súdu nie sú podložené žiadnymi dôkazmi. Napokon v rámci svojej argumentácie predkladá námietky smerujúce proti záveru najvyššieho súdu o naplnení dôvodov preventívnej väzby. Je toho názoru, že v uvedenom smere v odôvodnení rozhodnutia najvyššieho súdu absentujú konkrétne skutočnosti, ktoré by relevantným spôsobom podporili dôvodnosť obavy z pokračovania v trestnej činnosti. Sťažovateľ je presvedčený, že má odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu, čo sa týka

uvedeného dôvodu, všeobecnú podobu, obmedzuje sa iba na prevzatie argumentácie prvostupňového rozhodnutia a neobsahuje odpoveď na jeho sťažnostnú argumentáciu.

5. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tp 25/2019 a jeho uznesením z 28. novembra 2019 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 43/2019 a jeho uznesením z 10. decembra 2019, namietané rozhodnutia zrušil, prikázal najvyššiemu súdu prepustiť sťažovateľa neodkladne z väzby na slobodu a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

10. Podľa čl. 5 ods. 3 každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tp 25/2019 a jeho uznesením z 28. novembra 2019 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 43/2019 a jeho uznesením z 10. decembra 2019.

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tp 25/2019 a jeho uznesením z 28. novembra 2019

13. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019).

14. Vychádzajúc zo svojej judikatúry uvedenej v predchádzajúcom bode tohto uznesenia, vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového uznesenia Špecializovaného trestného súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy

do základných práv a slobôd väzobne stíhanej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil. Ochranu jeho základnému právu zaručenému ústavou a právu zaručenému dohovorom bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 43/2019 a jeho uznesením z 10. decembra 2019

15. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018).

17. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy,

podľa ktorého sú všeobecné sudy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

18. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného uznesenia najvyššieho súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie, ale úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

19. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj v čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje sudy, aby pre svoje

rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015).

20. Opierajúc sa o východiská prezentované v bodoch 17 až 19 odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

21. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 350/09) a zistil, že najvyšší súd svoj záver o ustálení väzobných dôvodov a o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa oprel o nasledujúce skutočnosti a z nich plynúce skutkové závery. Z namietaných uznesení Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ (spolu s ďalšími spoluobvinenými) je stíhaný pre rozsiahlu trestnú činnosť, ktorá mala byť páchaná v rámci zločineckej skupiny so štruktúrou a hierarchickým usporiadaním, ktorej pôsobenie malo byť dlhodobé, už od roku 2012 a jej kriminálna činnosť je vysoko sofistikovaná, zameraná na závažnejšiu trestnú činnosť majetkového charakteru, ktorej obeťami (poškodenými) malo byť veľké množstvo osôb v núdzi, chorých osôb, osôb vyššieho veku, závislých osôb či inak ľahko ovplyvniteľných osôb disponujúcich nehnuteľnosťami, o ktoré ich mali obvinení členovia zločineckej skupiny plánovite pripraviť rôznymi podvodnými konaniami. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí v prvom rade skonštatoval splnenie základného materiálneho predpokladu väzby, kde uviedol, že skutkové zistenia obsiahnuté v uznesení o vznesení obvinenia sú v príslušnom štádiu konania dostatočne podporené zabezpečenými dôkazmi, a to celým súborom výpovedí, ktorých dôkaznú kvalitu prislúcha definitívne vyhodnotiť až konajúcemu súdu vo veci samej. Na tomto mieste najvyšší súd pripomenul, že rozhodovanie o väzbe je rozhodovaním odlišným od rozhodnutia vo veci samej, nie je zásadne rozhodnutím o vine či nevine, a teda z tohto dôvodu je dostatočným podkladom pre naplnenie uvedenej základnej materiálnej podmienky väzby dôvodné podozrenie, s určitou rozumnou mierou pravdepodobnosti zodpovedajúcou danému štádiu konania, že

skutky kladené sťažovateľovi (a ďalšími spoluobvineným) za vinu sa stali a z ich spáchania je dôvodne podozrivý sťažovateľ.

22. Dôvod útekovej väzby u sťažovateľa oprel najvyšší súd o skutočnosť hrozby vysokého trestu (rozmedzie trestnej sadzby 10 až 15 rokov), pričom situáciu interpretoval tak, že u sťažovateľa ide iba o počiatočné štádium väzby, kde je odôvodnenie útekovej väzby len samotnou hrozbou vysokého trestu akceptovateľné. Kolúznu väzbu sťažovateľa najvyšší súd zdôvodnil okolnosťami vyplývajúcimi z výpovede spolupracujúceho obvineného, ako aj z výpovede jemu blízkej osoby (družky tohto spoluobvineného), ktorí mali pri svojich výpovediach poskytnúť informácie o jasných kolúznych aktivitách sťažovateľa a ďalšej spoluobvinenej osoby (veľmi podrobne popísaných v prvostupňovom uznesení Špecializovaného trestného súdu, pozri s. 16 ods. 4, s. 17 ods. 1 a s. 19 posledný odsek uznesenia). Napokon dôvody preventívnej väzby, a teda konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu z pokračovania v trestnej činnosti videl najvyšší súd v charaktere vyšetrovanej trestnej činnosti, ktorá mala byť vykonávaná vo vysoko organizovanej, sofistikovanej forme, po dlhšiu dobu bezprostredne až do času zadržania, kde jej dlhodobá latencia mala byť zabezpečovaná prostredníctvom kontaktov členov skupiny na príslušníkov jednotlivých zložiek polície, prostredníctvom ktorých sa skupine malo dariť kryť páchané kriminálne aktivity a zaručiť tak beztrestnosť jej fungovania.

23. Vychádzajúc z bodov 21 a 22 odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd vo všeobecnosti konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, kde argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v odôvodnení svojho väzobného rozhodnutia relevantným otázkam, formulovaným sťažovateľom v konaní o väzbe sťažovateľa, poskytol náležitú a presvedčivú odpoveď. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že najvyšším súdom prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného

rozhodovania) nijako nepopiera ich účel a zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu.

24. Ústavný súd sa tak v žiadnom prípade nemôže stotožniť so stanoviskom sťažovateľa, ktoré v ústavnej sťažnosti predostrel, a síce s jeho tvrdením, že sa najvyšší súd posúdením jeho väzobnej veci nezaoberal dostatočne náležite a nezodpovedal jeho relevantné sťažnostné námietky. Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu, tak ako je to uvedené v bodoch 19 a 20 odôvodnenia rozhodnutia ústavného súdu, svedčí o tom, že sťažnostné námietky sťažovateľa boli zodpovedané vyčerpávajúcim a presvedčivým spôsobom opierajúcim sa o logicky kompatibilnú argumentáciu.

25. Ústavný súd chce zdôrazniť, že tak, ako to vyplýva z odôvodnení rozhodnutí oboch konajúcich súdov, základná materiálna podmienka väzby sťažovateľa, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania, majúcich podľa mienky ústavného súdu dostatočnú relevanciu. Stanovisko najvyššieho súdu, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o väzbe obvineného nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania, plne korešponduje aj ustálenej judikatúre ústavného súdu (pozri napr. II. ÚS 259/2019). Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, týkajúce sa kvality a vierohodnosti výpovede spolupracujúceho obvineného („kajúcnika“, ako ho označuje sťažovateľ), ktorého výpoveď má v rámci doterajšieho vyšetrovania relevantné postavenie a ktorý navyše vypovedá aj o skutočnostiach tvoriacich podklad rozhodnutia oboch konajúcich súdov a danosti kolúznej väzby sťažovateľa, chce ústavný súd upriamiť pozornosť na svoju rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej už viackrát judikoval, že postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využijú zákonodarcom ukotvený, a teda úplne legálny inštitút spolupracujúceho svedka (obvineného), nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou takýchto výpovedí dopracujú. Tak, ako to vyplýva

z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ale koniec koncov aj z relevantných ustanovení Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov), v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí je povinnosťou súdu vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu (obdobne pozri III. ÚS 665/2016, III. ÚS 11/2019). Aj v prípade hodnotenia výpovede tohto sťažovateľom namietaného spolupracujúceho obvineného treba znovu zopakovať už povedané, a to, že hĺbkové a konečné posúdenie kvality takejto výpovede bude zverené až súdu rozhodujúcemu vo veci samej. Takisto treba dodať, že nejde o jedinú relevantnú výpoveď, ku ktorej sa v aktuálnom štádiu trestného konania orgány činné v trestnom konaní dopracovali. Dôkazná situácia je totiž pokrytá, tak ako je to uvedené v odôvodnení rozhodnutí oboch konajúcich súdov, množstvom výpovedí svedkov, poskytujúcich priame svedectvo s patričnou dôkaznou silou. Napokon, na záver k otázke zdôvodnenia útekovvej väzby sťažovateľa chce ústavný súd len v stručnosti poznamenať a prisvedčiť stanovisku najvyššieho súdu, že v úplne počiatočnej fáze väzby, čo je tiež prípad sťažovateľa, aj ustálená judikatúra ESLP, na ktorú ústavný súd štandardne vo svojej rozhodovacej činnosti reflektuje, považuje zdôvodnenie obavy z úteku samotnou závažnosťou trestnej činnosti a jej korešpondujúcou hrozbou vysokého trestu za okolnosť akceptovateľnú, ku ktorej sa samozrejme v prípade dlhšie trvajúcej väzby musia pripojiť aj ďalšie konkrétne dôvody ako relevantné aspekty opodstatňujúce obavu z úteku obvineného (pozri napr. Neumeister proti Rakúsko, rozsudok ESLP z 27. 6. 1968, č. 1936/63).

26. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 dohovoru, nie čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorý je aplikovateľný až na nasledujúce štádia väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a pod.) Vzhľadom na uvedené ústavný súd kvalifikuje čiastkovú námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru dotknutým uznesením najvyššieho súdu pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi

obsahom námietky a obsahom dotknutého článku dohovoru ako zjavne neopodstatnenú (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 581/2015).

27. Vychádzajúc zo záverov uvedených v bodoch 21 až 24 odôvodnenia tohto rozhodnutia, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

28. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu